

12. NOVEMBER 2019

DOK. NR. 19/02156-10

REF. LZU

REFERAT

**MØDE I RÅDET FOR MENNESKERETTIGHEDER,
12. NOVEMBER 2019 KL. 13:00-16:00
MØDELOKALE NORDSKOV, WILDERS PLADS 8K, 1403
KØBENHAVN K**

1. Godkendelse af dagsorden

Bilag: 1.1 Dagsorden for rådsmøde den 12. november 2019.

Beslutning:

Formanden bød velkommen. Dagsordenen blev herefter godkendt uden yderligere bemærkninger.

2. Godkendelse af referat

Bilag: 2.1 Referat af rådsmøde den 4. september 2019.

Beslutning:

Referatet godkendt uden yderligere bemærkninger.

3. Tema: Danmarks medlemskab af FNs Menneskerettighedsråd ved Lene Schumacher, chefkonsulent og Jens Thule Jensen, fuldmægtig, Udenrigsministeriet

Bilag til orientering: 3.1 Link til OHCHR's hjemmeside med oversigt over resolutioner vedtaget ved Menneskerettighedsrådets 42ende samling.

<https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/HRC/RegularSessions/Se>

Drøftelse:

Temaet indebar en drøftelse af Danmarks resultater og erfaringer som medlem af FNs Menneskerettighedsråd. Repræsentanter fra Udenrigsministeriet ved Lene Schumacher og Jens Thule Jensen, var inviteret til at gøre status på Danmarks medlemskab af Menneskerettighedsrådet et år efter indtrædelse, hvor Danmark har deltaget i tre samlinger (40.-42. samling).

Rådet blev orienteret om regeringens processer i forbindelse med medlemskabet herunder, hvordan Udenrigspolitisk Nævn orienteres før hver samling, inddragelse af regeringens menneskerettighedsudvalg samt dialog med civilsamfundet som finder sted via tre årlige møder.

Hovedpointerne fra de tre samlinger blev gennemgået og rådet blev præsenteret for nogle af de temaer, der har været bragt op i Menneskerettighedsrådet. Det gælder bl.a. klima, kvinders rettigheder, LGBTI+ og kønsdidentitet, teknologi og menneskerettigheder (nyt emne på rådets dagsorden – dansk prioritet), oprindelige folks rettigheder.

Vicedirektør Eva Grambye, vicedirektør orienterede om instituttets arbejde i forbindelse med Danmarks medlemskab af FNs Menneskerettighedsråd.

Line Barfod, Enhedslisten, foreslog, at emnet menneskerettigheder og teknologi tages op på et møde i Rådet for Menneskerettigheder.

4. Rådets arbejdsplan for 2020

Bilag: 4.1 Udkast til rådets arbejdsplan og møder 2020.

Baggrund: Arbejdsplanen er til brug for rådets arbejde i 2020.

Beslutning:

Rådet drøftede og tiltrådte arbejdsplanen.

Ud over de nævnte forslag i arbejdsplanen, blev det også

foreslået at tage temaet menneskerettigheder og teknologi op til et rådsmøde.

Børs Vilkår stiller sig til rådighed til et temamøde om menneskerettigheder, teknologi og digitalisering.

Bestyrelsesformand Dorthe Elise Svindt nævnte, at menneskerettigheder og teknologi også drøftes ifm. instituttets strategi.

Vicedirektør Louise Holck fortalte, at instituttet har arbejdet med emnet i en årrække. Jonas Christoffersen nævnte, at instituttet er på vej med en rapport om kunstig intelligens og menneskerettigheder.

Formand for rådet Trine Christensen, Amnesty fortalte, at Amnesty udgiver en rapport i løbet af november, som ser nærmere på tech-giganternes business model.

5. Modtager af Menneskerettighedsprisen 2019

Bilag: 5.1 Juryens indstilling af prismodtager til rådets Menneskerettighedspris 2019

Baggrund: Juryen fortæller om årets indstillinger og begrundet valget af dette års prismodtager.

Beslutning:

Rådet var ikke beslutningsdygtige ved dette møde. Det blev derfor besluttet, at sende indstillingen til skriftlig afstemning efterfølgende med en kort frist af hensyn til den videre planlægning.

Lis Ehmer Olsen, Oasis fortalte om juryens drøftelser. Det er en enig jury, der har indstillet Sara Omar. Juryen har blandt andet lagt vægt på Sara Omars arbejde for at fremme ligestilling i de etniske minoritetsmiljøer.

Blandt de fremmødte var der enstemmigt opbakning til juryens indstilling.

Ved en efterfølgende skriftlig høring bakkede rådets medlemmer op om den foreslåede kandidat.

Beretninger

Bilag: 6.1 Beretning om Grønland 2018. Udgivelsen findes på <https://menneskeret.dk/udgivelser>

- Rådets formand:
Trine Christensen fortalte, at formandskabet for rådet har været i dialog med bestyrelsen. Trine Christensen opfordrede rådets medlemmer til at kontakte hende i tilfælde af spørgsmål eller andet. Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF) har ønsket at udtræde af rådet pga. manglende ressourcer. Formanden vil tage kontakt til DUF og bede organisationen genoverveje beslutningen. Udtrædelsen blev beklaget af flere af de fremmødte.
- Bestyrelse:
Bestyrelsesformand Dorthe Elise Svinth fulgte op på drøftelsen fra sidste møde vedrørende strategiarbejdet for instituttet 2021-2024. Hun fortalte, om det netop afholdte bestyrelsesseminar, hvor den kommende strategi var på dagsordenen.

Den kommende strategi vil så vidt muligt have fokus på instituttets udadrettede aktiviteter og vil dække såvel det nationale og det internationale arbejde. Der vil også være fokus på de administrative støttefunktioner, der skal understøtte implementeringen af strategien. Strategien forventes at blive tiltrådt i september 2020 eller snarest derefter. Inddragelse af rådet er et vigtigt element i arbejdet, og der er også ønske om, at inddrage civilsamfundet på anden vis for at trykprøve oplæg til strategien.

Formanden orienterede endvidere om, at bestyrelsen på mødet i september havde tiltrådt tre institutmål for 2020, der lyder som følger:

-
- Vi vil styrke indsatsen for at skabe øget opbakning til menneskerettighederne.
 - Vi vil styrke vores lokale tilstedeværelse yderligere, for at opnå størst mulig effekt af vores indsatser.
 - Vi vil styrke de administrative støtte- og hjælpefunktioner.

Beretningen gav anledning til et par spørgsmål vedr. det nationale og internationale arbejde, og hvorvidt de to områder tænkes sammen, når der laves en samlet strategi samt hvordan man vægter det nationale og internationale område. Formanden forklarede, at de to områder fortsat vil være adskilte, men at de områder denne gang indskrives i én samlet strategi. Jonas Christoffersen fortalte desuden, at ledelsen løbende arbejder for at sikre synergier mellem de to områder, når det giver mening, men at de to områder også arbejder meget forskelligt og har forskellige bevillinger.

- Direktion:
Direktør Jonas Christoffersen fortalte om nogle af de aktiviteter og udgivelser, som instituttet har arbejdet med siden sidste rådsmøde. De kan findes via dette link:
<https://menneskeret.dk/viden/udgivelser>
- I september måned afgav instituttet sin rapport til ØSKR-komiteen.
- Instituttet har lavet en undersøgelse om chikane og trusler mod folketingskandidater under valgkampen 2019.
- Instituttet har mandat til at være national menneskerettighedsinstitution for Grønland og har afgivet beretning for 2018.
- Udgivelse af rapport om menneskerettigheder og offentlige indkøb med udgangspunkt i Danmark.
- Undersøgelse om børns kendskab til menneskerettigheder udgivet sammen med UNICEF.

-
- Notat vedr. regeringens sikkerhedsudspil offentliggjort.
 - Institutet har afgivet høringssvar ifm. med lovforslag, der vil fratage børn født i et 'forbudt område' deres danske statsborgerskab. Institutet fraråder, at børn født i disse områder ikke får statsborgerskab, og advarer regeringen mod at fremsætte lovforslaget.

Endelig orienterede Jonas Christoffersen om tre større ting, der rører sig på det internationale område. Her har man i længere tid har fokus på en langsigtet strategi ift. fundraising. Det har bl.a. ført til en ny stor opgave i Nordafrika finansieret af UM og EU, et nyt MENA-projekt, samt et tre-årigt EU-projekt i Vestafrika, hvor militær og politi skal styrkes i menneskerettigheder.

Der har i den seneste tid været debat om instituttets internationale arbejde. Jonas Christoffersen fortalte, at tilgangen har været den samme i mange år, nemlig langsigtet samarbejde med stater for at styrke menneskerettighederne indefra.

Jonas Christoffersen fortalte om arbejdet i regeringens Ytringsfrihedskommission, som er ved at blive afsluttet. Man har bl.a. gennemført en stor undersøgelse af danskernes holdninger til ytringsfrihed.

Der blev spurgt til, hvad instituttet gør i de tilfælde, hvor der ikke lyttes til de afgivne høringssvar. Jonas Christoffersen nævnte eksempler på, hvor høringssvarene har ført til, at instituttet har indbragt sager for domstolene eller iværksat undersøgelser af egen drift for at sætte fokus på området.

Formanden for rådet spurgte til, om der var et ønske blandt rådets medlemmer om, at høre mere om instituttets internationale arbejde. Der var umiddelbart opbakning til ideen, hvorfor den bringes videre.

- Rådets stående udvalg

-
- UPR-udvalg:
Elna Søndergaard, DIGNITY, fortalte om mødet i menneskerettighedsudvalget under Udenrigsministeriet. Danmark har startet proces med udarbejdelse af rapport i 2020, som skal afleveres i 2021. 18. juni 2020 er frist for civilsamfundsorganisationers aflevering af skyggerapport. Referatet fra mødet i Udenrigsministeriet vil blive fremsendt sammen med rådsmødereferatet.

 - Kommunikationsudvalg:
Kommunikationschef Esben Geist opfordrede rådet og kommunikationsudvalget til, at afholde et arrangement under Folkemødet. Forslag fra Line Barfod, Enhedslisten om at fokusere på børns kendskab til menneskerettigheder. Ligeledes forslag fremsat om at deltage på Ungdommens Folkemøde (et forslag der også blev frembragt ved sidste møde).

Drøftelse:

Beretningerne taget til efterretning.

6. Eventuelt

Ingen bemærkninger.

7. Kommende møder

Overrækkelse af rådets Menneskerettighedspris 2019 bliver den 10. december 2019 kl. 15.00 i Nordskov – dog forudsat at årets prismodtager kan deltage på dette tidspunkt. Mere information følger.

Rådsmøder for 2020 er som følger:

5. februar 2020
Kl. 15-18

6. maj 2020

Kl. 13-16

2. september 2020

Kl. 15-18

11. november 2020

Kl. 13-16